

Szerb Köztársaság,

Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium,

Belgrád

Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar,

Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék,

Újvidék

KÖZSÉGI ANYANYELVI VERSENY

2017/2018.

3. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 90 perc áll rendelkezésedre. A feladatlagra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy a végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította:

„Valami kis fürdőhelyen szálltam ki először, hogy lemossam magamról a port. Senkit se kellett megkérdeznem, hol a tenger. A söpört, tiszta utcácskákon pontosan minden tíz méterre csinos oszlop állott, azon fehér zománctáblán mutató kéz, alatta szöveg: Út a tengerhez. Lehetetlen lett volna jobban kalauzolni az idegent. Kértem a tengerhez. Ott azonban kissé elhültem. A fővenyparton a víztől egy méternyire, egy valamivel magasabb, de a többihez hasonló oszlop keltette föl a figyelmem, s azon egy valamivel nagyobb, de a többihez teljesen hasonló zománctábla, ezzel a szöveggel: A tenger.” (Kosztolányi Dezső)

1.) A fenti szövegből **írj be** az alábbi táblázatba minden olyan **szóalakot**, amelyben a táblázatban megnevezett **hangtani sajátságok együtt** vannak meg! (A szókapcsolatokat ne vedd figyelembe!)

Hangrend	Zöngéesség szerinti részleges hasonulás	Képzés helye szerinti részleges hasonulás	Teljes hasonulás	Rövidítés
Mély hangrendű szó				
Magas hangrendű szó				
Vegyes hangrendű szó				

2.) **Bontsd szóelemekre** a szövegből vett kifejezéseket!

(1 tő, 2 képző, 3 jel, 4 rag)

utcácskákon _____

zománctáblán _____

szálltam _____

3.) **Határozd meg** a szövegből vett **igéalakok személyét, számát, idejét, módját és ragozását!**

Igéalak	Szám/személy	Idő	Mód	Ragozás
lemossam				
lett volna				
kértem				
keltette föl				

4.) **Keressd ki** a szövegből az **igeneveket**, és **írd be** őket a táblázat megfelelő rovatába!

Főnévi igenév	Melléknévi igenév	Határozói igenév

5.) **Keress ki a határozatlan és általános névmásokat** a szövegből, és **írd be** a táblázat megfelelő rovatába!

A névmás fajtája	Ragos	Ragtalan
általános névmás		
határozott névmás		

6.) **Keress ki** a szövegből azt a **szót**, amelyik egyik esetben **hangsúlyos**, a másik esetben **hangsúlytalan**, és így más-más szófaj szerepét tölts be! Ha megtaláltad, **határozd meg a szófajukat!**

7.) **Állapítsd meg** a szövegből idézett **szavak szófaját!**

senkit _____

se _____

kellett _____

megkérdezni _____

hol _____

tenger _____

8.) **Elemezd mondattani szempontból** az idézett mondatot, majd készítsd el az **ágrajzot!**

Lehetetlen lett volna kalauzolni az idegent.

9.) **Keress** a szövegben egy **fokhatározós**, egy **kijelölő jelzős** és egy **módhatározós** szó szerkezetet!

10.) Magyarázd meg, mit jelent a **fővenypartron** szó!

11.) Az alábbi **szavak közül** az egyik **jelentéstani szempontból kilóg** a többi közül. Melyik az? Karikázd be a kakukkojtást!

fürdőhely

tenger

völgyhíd

utcácskák

zománctábla

12.) Írd le a **csinos** melléknév **öt szinonimáját!**

13.) A *Ma este el fogok menni moziba.* mondatban a **főnévi igenév:**

- 1.) A mondat tárgya
- 2.) A jövő idejű igei állítmány része
- 3.) A mondat állítmánya

Karikázd be a helyes válasz előtti számot!

14.) Milyen típusú **alárendelt szóösszetételek** az alábbiak?

- 1.) fejenállás _____
- 2.) csészealj _____
- 3.) napsütötte _____
- 4.) könnyűzene _____
- 5.) háromszög _____

15.) **Válaszd ki a helyes megoldást a táblázatból, és húzd alá!**

1.	kelet-magyarországi	Kelet-Magyarországi	kelet-Magyarországi
2.	sok milliós	sokmilliós	sok-milliós
3.	anyagcsere-vizsgálat	anyagcsere vizsgálat	anyagcserevizsgálat
4.	Papp-pal	Pappal	Pappval
5.	Munkácsyszerű	Munkácsy szerű	Munkácsy-szerű

16.) **Jelöld az alanyt és az állítmányt** a következő mondatokban!

- 1.) Ez is jó lett volna.
- 2.) Sok kiadásunk lesz.
- 3.) Nem is vagyok lusta!
- 4.) Az üzlet zárva.
- 5.) Sok kell a gyümölcsből.

17.) Melyik **szólásról** van szó?

- 1.) Egész nap ingerült. Kulcsszó: láb _____
- 2.) Feltalálja magát. Nem lehet rászedni. Kulcsszó: ész _____
- 3.) Nyomtalanul eltűnik valaki vagy valami. Kulcsszó: hely _____
- 4.) Erős ember, szilárd jellem. Kulcsszó: fa _____
- 5.) Egyformán rossz mind a kettő. Kulcsszó: eb _____

18.) **Magyarázd meg** a szavakat!

- 1.) penna _____
- 2.) tradíció _____
- 3.) differencia _____
- 4.) intelligens _____
- 5.) bakfis _____

19.) **Alkoss szavakat** a megadott módon!

- 1.) Képezz melléknevet! harap - _____
- 2.) Képezz befejezett melléknévi igenevet! ír - _____
- 3.) Képezz igét! bohóc - _____
- 4.) Alkoss mozaikszót! Magyar Nemzeti Tanács – _____
- 5.) Alkoss új szót szóvegyüléssel! rémítő + ijesztő - _____

20.) **Határozd meg**, milyen **helyesírási alapelv (v. írásmód)** érvényesül az alábbi szavakban!

	Írásmód		Írásmód
hattyú		nézték	
adtam		tettel	
Móricz		tudja	
gondolat		fűzet	
gálya		Tóth	

JAVÍTÁSI KULCS A 3. OSZTÁLYOS TESZTHEZ
(2018. évi községi anyanyelvi verseny)

1. 10 x 0,1 = 1 pont

Hangrend	Zöngéesség szerinti részleges hasonulás	Képzés helye szerinti részleges hasonulás	Teljes hasonulás	Rövidülés
Mély hangrendű szó		azonban	utcácskában	szálltam
Magas hangrendű szó	víztől		teljesen, megkérdezni, szöveggel, kissé, ezzel	
Vegyes hangrendű szó			lemossam	

2. 10 x 0,1 = 1 pont

utcá/ cská/ k/ on (utcá/cská/k/(o)n) – 1/2/3/4 zománc/táblá/ n – 1/1/4
száll/ t/ am (száll/t/(a)m) – 1/3/4

3. (Csak a teljesen pontos meghatározást fogadjuk el!) 4x0,25=1 pont

Igealak	Szám/személy	Idő	Mód	Ragozás
lemossam	E/1	jelen	felszólító	tárgyas
lett volna	E/3	múlt	feltételes	alanyi
kiértem	E/1	múlt	kijelentő	alanyi
keltette föl	E/3	múlt	kijelentő	tárgyas

4. 5 x 0,2=1 pont

Főnévi igenév	Melléknévi igenév	Határozói igenév
kalauzolni	söpört	
megkérdezni	hasonló	
	mutató	

5. 4 x 0,5=2 pont

A névmás fajtája	Ragos	Ragtalan
általános	senkit	minden
határozatlan	valamivel	valami

6. 2x0,50=1 pont

egy: 1.) számnév, 2.) határozatlan névelő

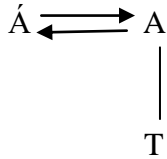
7. **6x0,25=1,5 pont**

senkit – általános névmás | se – módosítószó | kellett – ige, E/1, kijelentő, múlt, alanyi megkérdeznem – főnévi igenév | hol – határozószó | tenger – főnév, köznévi, egyedi

8. (Csak a hibátlan elemzést fogadjuk el!) Elemzés: 0,5 pont + ágrajz: 0,5 pont

..... **Összesen:1 pont**

Lehetetlen lett volna kalauzolni az idegent.

9. **3 x 0,5 = 1,5 pont**

Fokhatározós: pl. *kissé elhültem, valamivel nagyobb, valamivel magasabb, teljesen hasonló* |

Kijelölő jelzős: *ezzel a szöveggel* | Módhatározós: *jobban kalauzolni*

10. **0,5 pont**

fővenypart = homokos partszakasz

11. **0,5 pont**

völgyhíd

12. **5x0,1 = 0,5 pont**

Pl. szemrevaló, helyes, formás, mutatós, elegáns, szép stb. (Egyéb helyes megoldások is elfogadhatók.)

13. **0,5 pont**

2.) A jövő idejű igei állítmány része

14. **5 x 0,2 = 1 pont**

1) határozós | 2) birtokos jelzős | 3) alanyos | 4) minőségjelzős | 5) mennyiségjelzős

15. **5 x 0,2 = 1 pont**

kelet-magyarországi | sokmilliós | anyagcsere-vizsgálat | Papp-pal | Munkácsy-szerű

16. **10 x 0,1 = 1 pont**

1.) Alany: ez Állítmány: jó lett volna

2.) Alany: kiadásunk Állítmány: lesz

3.) Alany: (én) Állítmány: nem vagyok lusta

4.) Alany: üzlet Állítmány: Ø (hiányzik az állítmány)

5.) Alany: sok Állítmány: kell

17. 5 x 0,2 = 1 pont

1.) Bal lábbal kelt fel. | 2.) Helyén van az esze. | 3.) Hült helyét leli. | 4.) Kemény fából faragták. | 5.) Egyik kutya, másik eb.

18. 5 x 0,2 = 1 pont

1.) toll | 2.) hagyomány | 3.) különbség | 4.) értelmes, tanult, éles eszű stb. | 5.) serdülőkorú, kamasz, fiatal stb. lány (Egyéb helyes megoldások is elfogadhatók.)

19. 5 x 0,2 = 1 pont

1.) harapós | 2.) írott (levél) | 3.) bohóckodik | 4.) MNT | 5.) rémíztő

20. 10 x 0,1 = 1 pont

	Írásmód		Írásmód
hattyú	egyszerűsítő	nézték	szóelemző
adtam	szóelemző	tettel	egyszerűsítő (kiejtés szerinti)
Móricz	hagyományos	tudja	szóelemző
gondolat	kiejtés szerinti	fűzet	kiejtés szerinti
gálya	hagyományos	Tóth	hagyományos